

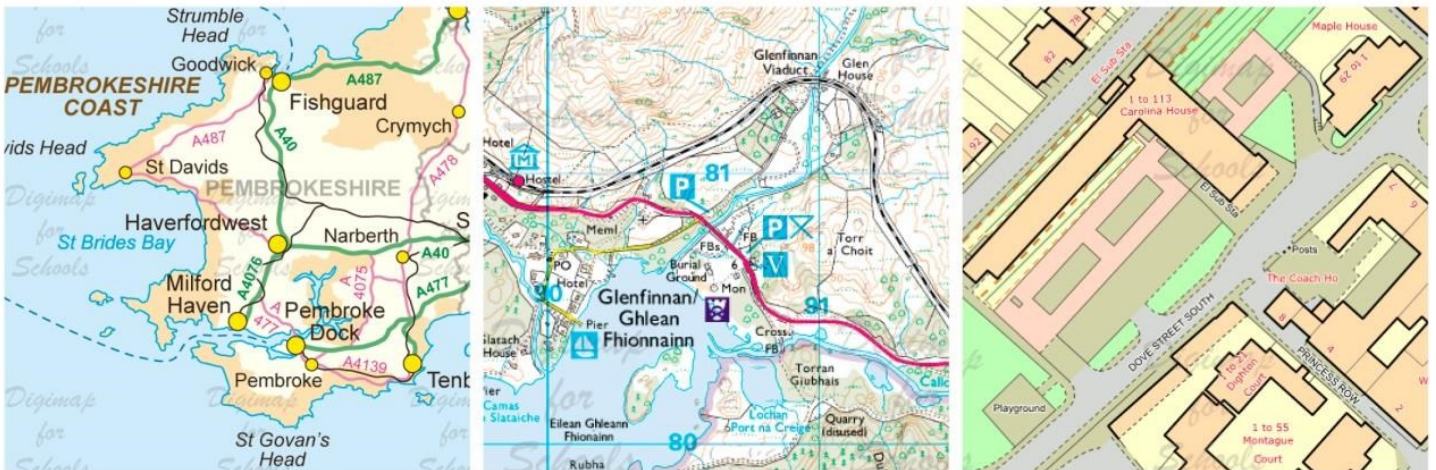
Digimap for Schools

Ysgrifennu'r Ddaear: Llythrennedd gan ddefnyddio mapiau

Alan Parkinson

Adnodd addysgu Daearyddiaeth

Uwchradd

This is one of a series of teaching resources for use with Digimap for Schools. For more details about this service, visit <http://digimapforschools.edina.ac.uk>

Digimap for Schools

Adnoddau Daeryddiaeth Digimap for Schools

Teitl: Ysgrifennu'r Ddaear

Lefel	Cyd-destun	Lleoliad
Uwchradd	Gellir defnyddio mapiau i adrodd straeon. Yn llythrennol, mae daeryddiaeth yn Saesneg yn golygu 'ysgrifennu'r ddaear', a gall ffurfio sylfaen gwaith llythrennedd da.	Unrhyw le ym Mhrydain Fawr

Gwybodaeth a Sgiliau	Lefelau closio, anodi map, llythrennedd.
Cysylltiadau Cwricwlwm (Lloegr)	Sgiliau map, llythrennedd, tirweddau.
Cysylltiadau Cwricwlwm (Cymru)	Defnyddio mapiau i ddehongli a chyflwyno gwybodaeth leoliadol, cyfleu syniadau a gwybodaeth gan ddefnyddio mapiau a delweddau gweledol.
Cwricwlwm Rhagoriaeth yr Alban	Canlyniadau Astudiaethau Cymdeithasol: Pobl, Lleuedd a'r Amgylchedd 1.07a, 1.14a.

Gweithgaredd

Yn llythrennol, mae daeryddiaeth yn Saesneg yn golygu, 'ysgrifennu'r ddaear'. Mae'r gweithgaredd hwn yn ymwneud â chreu stori gan ddefnyddio map yr Arolwg Ordnans o Digimap for Schools fel y lleoliad neu'r ysbrydoliaeth. Mae angen 'dod â'r map yn fyw'.

Cyflwyniad

Ystyriwch ble y gellid lleoli eich straeon. Gellir gwneud hyn ag arweiniad athro, neu gellir gofyn i'r myfyrwyr ddewis lle e.e. 'rhywle â chastell', 'rhywle ger y môr' neu 'rhywle ag enw sy'n swnio'n rhyfeddol' (byddai'r nodwedd chwilio'n ddefnyddiol i wneud hyn)

Gall fod yn ddefnyddiol darparu thema ar gyfer y stori hefyd. Gallai enghreiffiau gynnwys:

Teithiau
Hoffwn petaech chi yma
Beth fydda' i'n ei wneud fel bywoliaeth?
Ble fydda' i'n byw?

Mae rhai lleoliadau ym Mhrydain Fawr yn gysylltiedig â straeon penodol. Cyflwynwch i'ch dosbarth y faith bod nifer o awduron enwog wedi defnyddio nodweddion daeryddol fel ysbrydoliaeth. (Gweler y dolennu ar y we i gael enghreiffiau).

Digimap for Schools

Prif weithgaredd

Mae'r gweithgaredd hwn yn gweithio'n dda pan roddir anogwr ffisegol i helpu i ganolbwyntio meddwl. Dyma dri opsiwn y gellid eu defnyddio:

1. Ciwbiau stori.

Bydd llawer o athrawon eisoes yn gyfarwydd â'r rhain ac efallai byddai'n werth gwirio i weld a oes eisoes gan eich ysgol set. Mae'r mwyaf adnabyddus sef Rory's Story Cubes, a'r set o'r enw 'Voyages' yn cynnwys nifer o awgrymiadau gweledol y gellid eu defnyddio ar y cyd â map o Digimap for Schools.

2. Gweithgaredd 6 x 6

Mae hwn yn defnyddio syniad tebyg, ond mae angen gosod allweddair sy'n gysylltiedig â'r ardal ym mhob un o'r 36 blwch. Rholiwch ddau ddis chwe ochr i ddod o hyd i gyfesurynnau sgwâr penodol. Defnyddir y gair yn y sgwâr hwnnw yn y stori. Dangosir enghraifft ar gyfer ardal Castleton yn yr High Peak yn Swydd Derbyn yn Atodiad A. Darperir grid 6 x 6 gwag yn Atodiad B.

(O syniad gwreiddiol gan Steve Bowker.)

3. Ciwbiau Mapiau

Gallwch greu DIS MAP i helpu i roi'r stori ar waith. Chwiliwch am 'Dice net' ar y we er mwyn dod o hyd i dempledi. Dylai disgyblion ddewis ardal o fap a'i argraffu maint A4. Gallan nhw bastio ardaloedd o fapiau ar bob ochr o'r dis. Mae pob rhan o'r stori'n cael eu hannog wrth rollo dis.

Gan ddibynnu ar yr ardal a ddewisir, gall fod yn fwy diddorol dewis ardaloedd gwahanol o'r map ar gyfer pob ochr o'r dis, yn hytrach na thorri'r dis allan o un ardal o'r map.

Mynd gam ymhellach

Fel arall, gallech chi ysgrifennu barddoniaeth. Mae ffurfiau penillion syml fel haicw yn gweithio'n dda ar gyfer y rheiny sy'n ei chael hi'n anodd ysgrifennu llawer. Byddai barddoniaeth ar ffurf *calligram* yn gweithio'n dda yma hefyd.

Mae caligram yn ddiagram sy'n cynnwys geiriau, ac sydd wedi ei ysgrifennu mewn ffordd sy'n cyfleu ystyr y gair hwnnw. E.e. mae'r gair 'Seashore' wedi cael ei ysgrifennu mewn geiriau sy'n donnog, ac sydd â glas ar y pen uchaf a melyn ar y gwaelod.

Gallai hyn gynnwys ysgrifennu cerdd neu stori am afon a ysgrifennir ar ffurf cwrs afon. Defnyddiwch eich dychymyg gyda siapiau a geiriau.

Digimap for Schools

Dolenni ar y we

Enghraifft o awduron clasurol sydd wedi cael eu hysbrydoli gan y dirwedd:
<http://www.bl.uk/onlinegallery/onlineex/literland>

Rhestr o lyfrau sy'n seiliedig ar ardaloedd yn Llundain:
<http://www.independent.co.uk/artsentertainment/books/features/tales-of-the-city-literary-map-of-london-810394.html>

Rory's Story Cubes: <http://www.thecreativityhub.com/>

© EDINA ym Mhrifysgol Caeredin 2016

Mae'r gwaith hwn o dan Drwydded Anfasnachol Creative Commons Attribution

Digimap for Schools

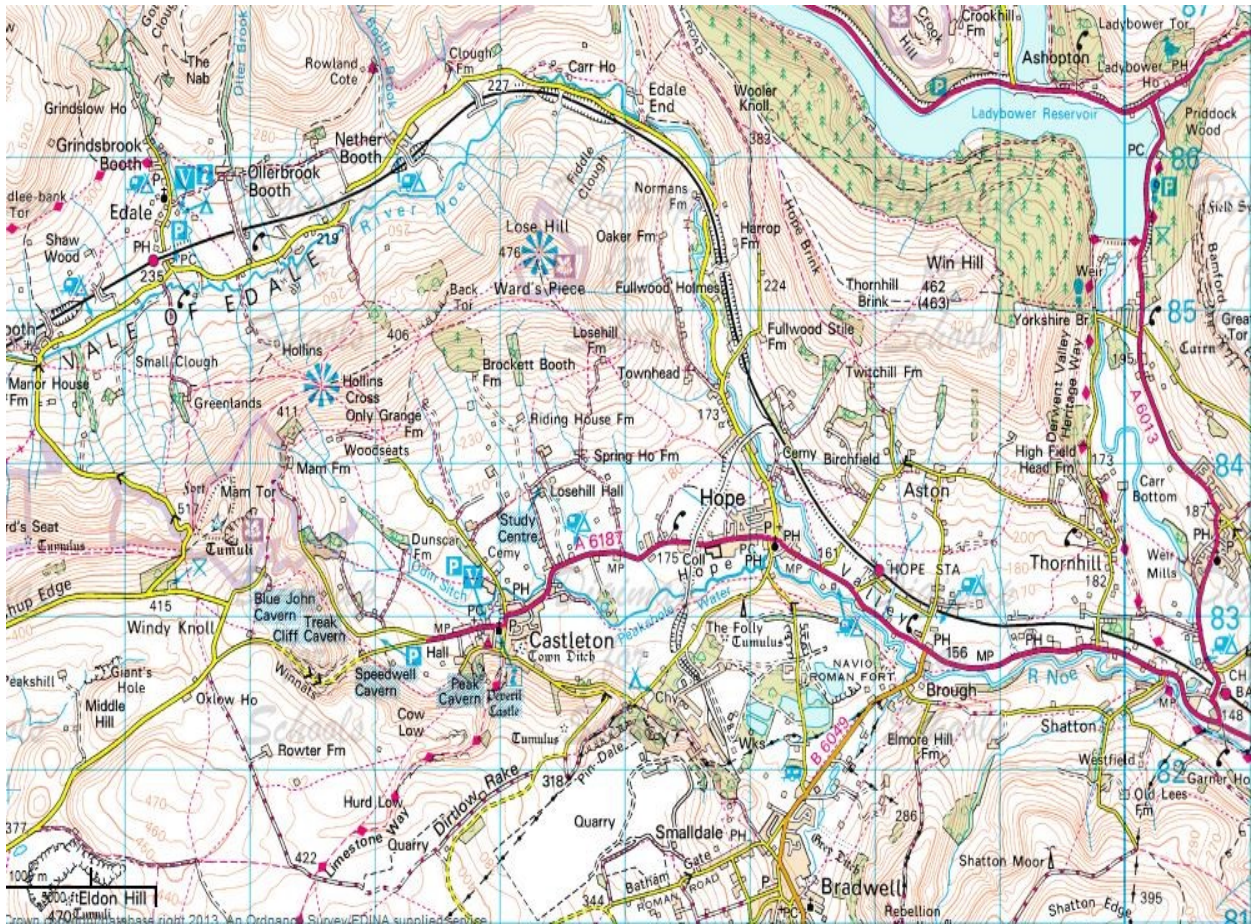
Atodiad A

Grid 6 x 6 enghreifftiol sy'n addas i'w ddefnyddio gydag ardal Castleton yn High Peak yn Swydd Derby

Lorïau'n sownd	Llygredd	Tagfeydd traffig	Meysydd parcio yn llawn	Glawio'n drwm	Siaced Gore Tex
Llywio lloeren	Torri i lawr	Sŵn	Plant	Twristiaid	Siopa
Yr heol yn cracio	Ellydd serth	Mam Tor	Cerbyd torri i lawr	Braf	Buwch
Twristiaeth	Arwyddion ffyrdd	Prysur iawn yn swyddfa'r post	Blue John	Tractor yn mynd yn araf	Defaid ar yr heol
Tirlithriad	Arwyddion i fynd allan o'ch ffordd	Cardiau post	Sbwriel	Fan hufen iâ	Ffermwr
Graffiti	Pysgod a sglodion	Ogofau	Gwneud llawer o arian	Picnic	Bwlch Winnat

Digimap for Schools

Chwiliwch am 'Castleton' yn Digimap for Schools a'i ehangu i faint sgrin lawn gan ddefnyddio

Digimap for Schools

Atodiad B
